

GUIA D'APRENENTATGE

FARMACOLOGIA CLÍNICA

1. Fitxa descriptiva

TITULACIÓ: Grau en Infermeria

MATÈRIA: Ciències de la Salut

TIPUS: Formació bàsica

CODI - ASSIGNATURA: G201-Farmacologia clínica

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

CATALÀ, CASTELLÀ - Classes

CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS - Materials i Recursos

ANY ACADÈMIC: 2023-2024

SEMESTRE: Segon curs

GRUP: Matí 1/Matí 2/Tarda

2. Professorat

Responsable de l'assignatura:

Xavier Viñals Alvarez, xavier.vinals@sjd.edu.es. Expert en farmacologia.

Professorat:

Maria Goretti López Ramos, mariagoretti.lopez@sjd.edu.es. Farmacèutica a l'Hospital Sant Joan de Déu. Experta en farmacologia.

Sergio Sanchez Nuño, sergio.sanchez@sjd.edu.es. Expert en l'efecte fisiològic dels medicaments.

3. Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits

4. Objectius

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és donar una base per a que els estudiants puguin conèixer els diferents grups de medicaments utilitzats a la clínica: coneixeran el seu mecanisme d'acció, les seves característiques farmacocinètiques i farmacodinàmiques, quines són les seves principals indicacions, quins són els seus principals efectes adversos i com s'han d'administrar.

5. Crèdits

L'assignatura és semestral i té 6 ECTS. Cada crèdit ECTS equival a 25 hores de dedicació de l'estudiant. Per tant, es calcula una dedicació de 150 hores per l'assignatura de Farmacologia.

6. Blocs temàtics i organització dels continguts

UNITAT TEMÀTICA 1: ASPECTES GENERALS DE LA FARMACOLOGIA

Tema 1: Introducció a l'estudi de la Farmacologia clínica: Bases i conceptes. Formes farmacèutiques i vies d'administració

Tema 2: Farmacocinètica i processos farmacocinètics: absorció, distribució, metabolisme i excreció - Farmacodinàmica: conceptes de receptors diana, de fàrmacs agonistes i antagonistes. Mecanismes d'acció dels fàrmacs

Tema 3: Càlcul de dosis i dilucions de medicaments

UNITAT TEMÀTICA 2: GRUPS DE FÀRMACS

Tema 4: Sistema Nerviós Autònom: Generalitats, Fàrmacs simpaticomimètics i fàrmacs simpaticolítics, Fàrmacs colinèrgics i fàrmacs anticolinèrgics

Tema 5: Fàrmacs de l'aparell cardiovascular

Tema 6: Fàrmacs en les malalties respiratòries

Tema 7: Tractament del dolor: analgèsics antiinflamatoris no esteroïdals (AINE) i analgèsics

opiacis

Tema 8: Terapèutica farmacològica dels processos infecciosos: Antibiòtics, antivírics i antimicòtics - Principis del tractament oncològic: fàrmacs antineoplàsics

Tema 9: Sistema Nerviós Central: Antidepressius, ansiolítics i hipnòtics, antipsicòtics, antiparkinsonians, antiepilèptics.

Tema 10: Farmacologia de l'aparell digestiu

Tema: Fàrmacs antidiabètics

Tema: Corticoides + Tractament tiroides

UNITAT TEMÀTICA 3. APLICACIÓ TRANSVERSAL

Tema 11: Conciliació de medicació

Tema 12: Poblacions especials - Toxicologia

7. Enfocament metodològic

TIPOLOGIA	OBJECTIUS	ACTIVITATS	% temps
Presencial(a l'aula)	Donar una base teòrica a les classes teòriques amb vessant pràctica aplicable per mitjà dels seminaris	Classes expositives basades en presentacions powerpoint buscant intervenció de l'estudiant. Contextualització del tema dins de l'assignatura. Aplicabilitat clínica del contingut treballa	40%
Dirigit (fora de l'aula)	Activitats avaluatives individuals i grupals.	Treball grupal i qüestionaris individuals relacionats amb la teoria, casos i seminaris	20%
Autònom (fora de l'aula)	Recopilació d'informació durant les estades clíniques	Fer seguiment farmacològic d'un pacient durant les estades clíniques	40%

8. Competències

Generals

- 1) Compromís ètic (capacitat ètica i autocrítica, capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).
- 2) Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat: capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica; capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions.
- 3) Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes/capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).
- 4) Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

Específiques

- 1) Pràctica professional, ètica i legal. 1.1.- Responsabilitat. 1.1.1.- Acceptar el deure de donar comptes i la responsabilitat dels propis judicis i actes professionals. 1.1.2.- Reconèixer i diferenciar la pròpia responsabilitat de la d'altres membres de l'equip de salut, professionals i no professionals. 1.2.- Pràctica ètica. 1.2.1.- Exercir d'acord als codis deontològics i de conducta de la professió. 1.2.2.- Exercir amb respecte a la dignitat, cultura, valors, creences i drets de la persona i grups. 1.2.3.- Defensar els drets de la persona/grups dintre del sistema de salut. **1.3.** Pràctica legal 1.3.1 Exercir respectant la legislació vigent. 1.3.2 Reconèixer i respondre de forma apropiada a pràctiques que poden posar en perill la seguretat, privacitat o dignitat de la persona 1.3.3 Integrar els coneixements habilitats i actituds per a proporcionar cures infermeres segures i efectives.
- 2) Prestació i gestió de cures. 2.1 Prestació de cures. 2.1.5 Comunicació terapèutica i relacions interpersonals 2.1.5.1. Establir, desenvolupar , mantenir i finalitzar apropiadament la relació terapèutica. 2.1.5.2 Comunicar-se eficaçment amb la persona i grup per a facilitar la prestació de cures 2.1.5.3 Utilitzar estratègies apropiades per a promoure l'autoestima, dignitat i benestar de la persona i grup 2.1.5.4 Afavorir i donar suport a la persona i al grup en la presa de decisions.
- 3) Desenvolupament professional 3.5 Contribuir activament al desenvolupament professional continuat per a millorar la pràctica infermera 3.6 Contribuir al desenvolupament professional d'altres membres de l'equip de salut.

9. Resultats aprenentatge

L'estudiant, al finalitzar l'assignatura serà capaç de:

- Conèixer la legislació aplicable, el codi ètic i deontològic de la infermera espanyola i catalana, realitzant un informe al respecte.
- Desenvolupar la capacitat crítica de la pràctica professional, realitzant un treball d'anàlisi del comportament professional a una unitat de cures.
- Descriure els límits i els requeriments legals de la professió.
- Comprendre la importància de les cures en el respecte per la persona com a ésser autònom, garantint la seva participació activa en el procés de presa de decisions relatives a la seva salut, individualitzant aquestes cures des de la consideració a la diversitat a través de la resolució de casos clínics, tenint en compte les variables individuals i del context.
- Comprendre la importància de les cures en el respecte per la dignitat, intimitat, privacitat de la persona i la confidencialitat de les dades obtingudes en el procés assistencial a través de la resolució d'un cas clínic.
- Identificar els requeriments ètics i legals bàsics de l'atenció sanitària elaborant un treball de síntesi de les diferents normes ètiques i legals vigents.
- Analitzar el valor ètic de les cures professionals i la seva implicació en la presa de decisions a

10. Avaluació (com avaluarem que ho han après)

11. Referències generals de l'assignatura

- Lorenzo Fernández P., et al. Velázquez. Manual de Farmacología Básica i Clínica. 18ª Edición. Ed: Panamericana. 2012
- Rang H, Dale M. Farmacología. Barcelona: Ed Elsevier; 2020.
- Somoza B, Cano MV i Guerra P. Farmacología en enfermería: teoria y casos prácticos. Madrid: ed. Médica Panamericana; 2019
- Adams MP, Holand LN. Farmacología para enfermería: un enfoque fisiopatológico. 1a ed. Madrid: Pearson Educación; 2009.
- Boyer, Mari Jo. Matemáticas para enfermeras. Guía de bolsillo para el cálculo de dosis y la preparación de medicamentos. 4ª Edición. Ed. Lippincott Williams & Wilkins. 2016.
- Castells S. Hernández-Pérez. Farmacología en enfermería. 3ª edición Barcelona: Ed. Elsevier; 2012.
- Clayton B, Willihnganz M, Gurevitz SL. Clayton's Basic Pharmacology for Nursers. 18 ed. St Louis: Elsevier-Mosby; 2019.
- Florez J. Farmacología Humana. 6ª edición. Barcelona: Ed Elsevier; 2014.
- Golan D.E, Armstrong EJ, Armstrong AW Principios de Farmacología: Bases Fisiopatológicas del Tratamiento Farmacológico. 4ª Edición. Ed. Lippincott Williams & Wilkins; 2017.
- Harvey R.A., Clark M.A. Farmacología. 5ª Edición. Madrid: Ed. Lippincott Williams & Wilkins. 2012.
- Harvey M. Cálculo y administración de medicamentos. 5a ed. Barcelona: Wolters Kluwer; 2016.
- Katzung BG, Masters SB, Trevor AJ. Farmacología básica y clínica. 12ª ed. México: Ed. McGraw-Hill Interamericana; 2013.
- Lilley LL, Aucker RS. Farmacología en enfermería. 2a ed. Madrid: Mosby Harcourt; 2000.
- Lilley L, Rainforth Collins S, Synder J. Pharmacolgy and the Nursing Process. St. Lois: Mosby-Elsevier; 2014.
- Lüllmann H. Atlas de Farmacología. 6ª edición. Barcelona: Ed. Panamericana; 2010.
- Lüllmann H, MohrK i Hein L. Farmacología: texto y atlas. 6ª ed. Madrid: Médica Panamericana; 2010.
- Whalen K. Farmacología. 6a ed. Madrid: Lippincott Williams & Wilkins;2016. (Harvey)